

ODBĚR PLODOVÉ VODY (AMNIOCENTÉZA)

Hlavní indikace (důvody odběru):

- věk těhotné 35 let a více v době porodu - pro zvýšené riziko Downovy choroby
- patologické hodnoty screeningu z krve těhotné:
 - zvýšení AFP - zvýšené riziko hlavně rozštěpů břišní stěny nebo páteře
 - zvýšené riziko Downova syndromu
 - zvýšené riziko Edwardsova nebo Smith-Lemli-Opitzova syndromu
- patologický UZ nález
- další důvody podle závěrů genetického vyšetření.

Protože při každém z těchto důvodů je mnohem větší pravděpodobnost normálního výsledku, nabídka amniocentézy neznamená, že musí být provedena nebo že musí být zjištěn špatný výsledek. Amniocentézu nabízíme při podrobné genetické konzultaci a paní (s manželem nebo partnerem) se pak sama rozhoduje, zda ji bude chtít.

Způsob odběru:

Odběr se provádí mezi 16. – 20. týdnem těhotenství na specializovaných gynekologických pracovištích. Vpich se provádí velmi tenkou jednorázovou jehlou přes stěnu břišní v oblasti dělohy, bez umrtvení, protože je téměř nebolestivý. Provádí se přímo pod kontrolou ultrazvukem, riziko popíchnutí nebo jiného poškození plodu jehlou je extrémně malé. Jednorázově se odebírá 20-30 mililitrů plodové vody, odběr tohoto množství nijak neohrožuje plod a v krátké době se doplní. Gynekologické riziko odběru spočívá v možnosti krátkodobého odtoku plodové vody, krvácení, event. až samovolného potratu, ale je velmi malé (asi 0,11% nad obecnou úroveň potratů). Odbornou gynekologickou péčí při odběru se toto riziko snažíme snížit na minimum. Po odběru a kontrole je možné odjet domů. Je vhodné mít zajištěn vlastní odvoz.

Pokud je žena zaměstnaná, může nastoupit dnem odběru 14 dnů prac. neschopnost - zařídí již obvod. gynekolog od plánovaného termínu odběru. Za 14 dnů po odběru se provádí gynekolog. kontrola vč. podrobného ultrazvuku.

Zpracování plodové vody:

Odebraná plodová voda se zpracovává v cytogenetické laboratoři. V plodové vodě jsou rozptýleny buňky pocházející z plodu (z kůže, dýchacích cest atd.), a tyto buňky se po odstředění vody nasadí na speciální živné roztoky (tzv. média), kde se nechávají množit, až dosáhnou vysokého počtu. Poté se složitým způsobem zpracovávají, a výsledkem je mikroskopický preparát s chromozomy plodu, který se hodnotí a dává se závěrečný výsledek. Celý proces trvá asi 3 týdny, a nedá se podstatně zkrátit. Část plodové vody se odesílá na biochemické vyšetření AFP, který je důležitý pro diagnostiku rozštěpů páteře a břišní stěny.

Pokud jsou výsledky v pořádku, zasíláme paní zprávu poštou (s kopií pro gynekologa, kterou mu sama předá), a tím celé vyšetření končí. Pokud je zjištěna jakákoliv abnormalita, ihned zveme na genetiku ke konzultaci a domluvě dalšího postupu. Velmi vzácně (asi 2x za rok) není možné udělat výsledek z jednoho odběru, proto se zve paní na odběr opakovaný.

Důležité poučení:

Amniocentéza je cílené vyšetření, kterým lze zjistit pouze několik typů vad a postižení (chromozomální aberace, rozštěpy páteře a břišní stěny). Neumožňuje odhalit většinu jiných vad, např. srdečních, rozštěpy obličej, defekty končetin atd. Je nutné mít na vědomí, že kromě zvýšeného rizika určité vady, pro které se amniocentéza provádí, má každá těhotná ještě tzv. populační riziko jakékoliv vady či postižení, které je asi 5%. Proto i když dáváme normální výsledek z plodové vody, je stále možnost, že je přítomná vada nebo nemoc, která není v těhotenství zjištělná.

Celé vyšetření je postaveno na vzájemné důvěře a spolupráci. Základním principem je dobrovolnost. Pokud by Vás jakékoliv důvody vedly k odmítnutí amniocentézy, budeme Vaše rozhodnutí plně respektovat.